

Keresztút

Gergely G. András: Jézus monológja a kereszttúton

1. Pilátus halálra ítéli Jézust

Megértelek, Pilátus! Mi mást is tehetél volna? Ha felmentesz, népem vezetői máris rohannak Rómába, bárhogya utálják is egyébként a császárt, és bevádolnak, hogy futni hagytál egy Róma-ellenes lázadót, és ezzel veszélyeztetted a Birodalom épségét, te gyedig veheted a kalapodat, és eheted a száműzöttek keserű kenyerét valamelyik kopár provinciában. Sokan nyilván így is fogják gondolni. Mármint hogy inkább mentetted a bőrdet, és keresztre küldtél engem. De te aligha gondoltál kizárólag önmagadra. Bizonyára tekintettel voltál feleségedre és gyermekeidre is, továbbá mindazokra a rokonokra, barátokra, hivatalnokokra meg összes hozzátartozóikra), akik neked köszönhetik felemelkedésüket, és bukásod őket is bajba sodorta volna. S akkor még nem is említettük a legfontosabbat; azt, hogy felelősségtudattal bíró államférfiként nem kockáztathattál egy véres népfölkelést. Persze aligha a lemészárolandó zsidók és családjaik várható szenvedése rettentett el, s talán - ki láthat beléd? - saját zsoldosaid élete sem olyan túl fontos neked. De hát egy ilyen háború annyi gonddal-bajjal jár, aztán sosem lehet tudni, mivé fajul, a lázadás tüze áterjed a környező provinciákra is, és főhet a császár feje. Nagyon is érthető, ha úgy találtad: egy önjelölt zsidó messiás nem ér meg ennyi kockázatot.

2. Jézus vállára veszi a keresztet

Persze hiba lenne, ha azt hinném, hogy egyedül Pilátus hozta meg az ítéletet. Nem, nem. Olyannyira nem, hogy akár azt is gondolhatnám: Pilátus csak annyi volt, mint az ítéletet hordozó papíron a pecsét. Népem vezetőinek izzó gyűlölete, és főleg Kaifás hidegen számító gyűlölete nélkül talán sosem kerültem volna Pilátus elé. Ki tudja? De hát megértem Kaifást is. Nem könnyű egy föllep élete. Különösen egy megszállt országban nem, ráadásul olyan országban, ahol vallás és politika a legszorosabban összefonódik. Mit tudják azt az egyszerű hívek, micsoda egyensúlyozó művészetre van szükség az egyház kormányzásához... Nem véletlenül érvelt azzal a főtanácsban, hogy inkább vesszen egyetlen ember, semmint az egész nép elpusztuljon egy Róma-ellenes lázadásban. Senki sem mondhatja majd, hogy önző szándékok vezérelték. De ez csak a dolgok egyik fele. Bizonyára teljes szívéből átélte azt is, micsoda felelősség terheli - nem ám a nép, Pilátus, a császár vagy más földi halandók, hanem egyenesen Isten előtt a hit tisztaságáért. Az igazat megvallva, nagyon is jól érzékelte, hogy amiket én hirdetek, az fenekestül felforgat minden józan elképzelést Istenről, hitről, vallásról, s ha az emberek mindezt komolyan veszik - amitől persze nem kellett volna tartania -, akkor hamarosan bezárhatja a Templomot és annak összes intézményeit, mert vége lesz mindannak, amit a vallás jelent, mióta világ a világ. Hogyan is engedhetett volna szabad utat ilyesminek?

3. Jézus először esik el a kereszttel

Persze nemcsak népem vallási vezetői miatt estem most el. Az effajta elítélésekhez, mint az enyém is, nem elég a hatalmi felelősségtudat, nem elég az Isten előtti felelősség súlya, és kevés a nép örök üdvösségéért, meg földi boldogulásáért érzett felelősség is. Ideológiára is szükség van hozzá. Ahhoz meg szakértelemre. És valljuk meg, azzal sem Pilátus, sem Kaifás nemigen rendelkezik. Erre vannak az írástudók. Ők szolgáltatták a szakvéleményt. Ők járatosak az Írásokban, ők vélik tudni, mi az, ami Istentől való, és mi az, ami nem. Ők szaglászta három éve folyton a nyomomban, ők keresték a kákán is a csomót. Nincs a földön árulás, amelynek mélyén ne, az ő árulásuk húzódná meg. De őket is meg kell értenem. Óriási a csábítás. Kevés olyan bizsergető érzés van az életben, mint amit ők érezhetnek, amikor arra gondolnak, hogy íme, mi Isten útjainak ismerői, titkainak szakértői vagyunk, ráadásul nem holmi prófétai megérzés, vagy pláne hatalmi kinevezés alapján, hanem a tárgyilagos értelem jóvoltából. Mit számít ehhez képest az e világi tudományok ismerőjének lenni? De nemcsak ezért kell megértenem őket. Hanem azért is, mert vakok. Világtalanok vak-vezetői. Nem látják, hogy egész szakértelmük csupán évezredek hiedelmek kétségtelenül ügyes, ám nem kevésbé szörszálhasogató boncolgatása. Nem látják, hogy lenyűgöző fejtegetéseiknek és következtetéseiknek éppen csak alapja nincsen. Tulajdonképpen szerencsésük van. Ha házak, paloták építésére adták volna a fejüket, azok már rég összeomlottak volna.

4. Jézus fájdalmas anyjával találkozik

Téged is megértelek, Anyám! Pedig te nem értesz engem. Sosem is értettél. Akkor sem értettél, amikor 12 évesen megmagyarázhatatlan vonzalomtól indítva ott maradtam Atyám házában. Azt kérdezted, miért tettem azt veled és apámmal. Mintha csak bosszantani akartalak volna titeket. És húsz évvel később sem értettél. Kánában sem, és azután sem, amikor tanítva és gyógyítva jártam a falvakat. Hitelt adtál testvéreim véleményének, hogy elment az eszem, nem vagyok beszámítható, s eljöttél velük, hogy hazavigyetek mint egy kisgyereket, akinek még gyámságra van szüksége. De én mégis megértelek. Melyik anya az, aki ilyen sorsot képzel el a fiának? Melyik anya ne érezné úgy ebben az órában, hogy az ő fejét szúrja a töviskorona, az ő vállát nyomja a kereszt, az ő arcát rondítják a köpések? És melyik anya lelkét ne égetné a szégyen, hogy ilyen fiat szült, akit bűnözők társaságában fognak hamarosan fölakasztani! Ráadásul te nem is vagy csupán egy anya a sok közül. Te egészen különleges álmokat szövögettél rólam, mikor még meg sem születtem. Azt beszéltek, néhány hetes magzat koromban idős rokonunknál, Erzsébetnél jártál, s elujjongtad neki, hogy reményeid szerint én leszek az aki által az Úr nagyszerű dolgokat művel majd, uralkodókat taszít le trónjukról, fölemeli a megaláztatottakat, és nagygyá teszi népünket, amint megígérte atyáinknak. Ehelyett a vesztőhelyre kell elkísérned. Ki csalódhatott nálad nagyobbat?

5. Cirenei Simon átveszi Jézus keresztjét

Ez igazán kedves lenne tőled, Simon, ha önként vállaltad volna. De hát láttam, hogy történt. Egyszerűen kirángattak az erre járó báméjszkodók sorából és vállaidra rakták a gerendát. Nem kérdezték van-e kedved hozzá, bírod-e. Ez nem az a társaság, ahol kíváncsiak az ember igényeire. Rólam is csak azért vették le, mert nem akarják, hogy még az úton kidőljek, és elkerüljem a kivégzést. Hová lenne akkor a példa-statuálás? Te persze nem tiltakoztál. Nem kockáztattál az amúgy sem kellemes cipelés mellé még néhány pofont vagy korbácsütést is, amivel gyorsan jobb belátásra térítettek volna. Megértelek. Az ember ballag hazafelé a mezőről, háta mögött nyolc- kilenc órai kapálással a tűző napon, ráadásul itt Jeruzsálem környékén meglehetősen köves is a talaj - aztán egyszer csak római katonák ragadják meg, és kényszerítik egy kis keresztthordozásra. Az ember pedig már a vacsorára gondolt, ami hagyján, de eszébe jut a családja, két szép szál fia, derék leányai, és egyértelmű, hogy most nincs helye se okoskodásnak, se finnyáskodásnak, elemi érdeke, hogy minél gyorsabban és minél olcsóbban túl legyen ezen a kalamajkán, ha már épp őt kellett kiszemelnie a sorsnak arra, hogy belesodródjon a nagyok dolgába. Nem, nem. A kisember csak tartsa távol magát a történelemcsinálóktól. S ha mégis odakeveredik, tegye azt, amit mondanak neki. Ha élni akar. Megértelek. Akarhat-e mást?

6. Egy asszony megtörli Jézus arcát

Jó hogy eljöttél. Jó, hogy engedted a jóság csábításának. Otthon is maradhattál volna. Senki nem kérhette volna számon. Az ilyesmire nincsen se törvény, se parancs. Hivatkozhattál volna a rengeteg házimunkára az éhes gyerekekre, mogorva férjedre, a mosatlan ruhák hegyére. Vagy arra, hogy küszöbön a szombat, kellően és illően elő kell készítened. Vagy nincsen férjed? Meghalt? Elhagyott? Gyerekeid sincsenek? Találhattál volna akkor is kellemesebb elfoglaltságot. Mindig akadnak ráérő szomszédasszonyok, akik szomjasak a legfrissebb pletykákra, vagy viszonzás reményében készek sajnálkozni sorstársukon. Egy kivégzési menetet elkísérni nem kéjutasítás. Ámbár! Sokaknak jó szórakozás. Egy kis változatosság a hétköznapiok léleknyomorító unalmában. Hetekig lesz miről beszélniük. De te nem tartozol azok közé. Ők sápióznak, szörnyülködnek vagy röhögnek és tisztán távolból latolgatják esélyeinket, kibírjuk-e a dombtetőig. Te itt lépdelsz mellettünk testközelben, beszívod izzadságunk szagát. Vízestömlő van nálad, meg törölkendő, és lesed az alkalmas pillanatot, amikor jóságod célt érhet. Jó, hogy letörölted arcomról a vért és vereteket. Milyen boldog tud lenni a test, ha csak néhány pillanatra is, ha csak leheletnyit is enyhülnek fájdalmai. Ha mégis szültél volna, hát tudhatod. És a lélek! Miért is van, hogy egyetlen korty víz, egy kézmozdulat, egy durva szövésű kendő súrolása el tudja hitetni veled, hogy a mindent beborító gonoszság csak látszat, s hogy létezik egy másik világ, valóságos, túl e látszatokon? Jó, hogy eljöttél. Jó, hogy engedted a jóság csábításának. Tudod-e vajon, hogy téged a legkönnyebb megértenem?

7. Jézus másodszer esik el a kereszttel

Nemcsak Pilátus, nemcsak Kaifás, nemcsak az írástudók miatt jutottain idáig. Benne van ebben valahogy egész népem is. A sokaság, amely annyira lelkesedett értem. A kafarnaumiak, akik gyógyításaimat látva szívesen vették volna, ha örökre náluk maradok, s szinte erőnek erejével marasztaltak; a Betsaida környékiek, akikkel megosztottam kenyeremet, s akik erre maguk is megosztották sajátjukat a nélkülözőkkel és annyira fölbuzdultak hogy egyenesen királlyá akartak tenni; s a jeruzsálemiek, akik élvezettel hallgatták az írástudókkal folytatott vitáimat, s még nagyobb élvezettel nyugtázták, amikor azok alulmaradtak; és a többiek is mind, akik ámultak tanításomon, sírtak örömmükben a gyógyulásokon s nem egyszer mondogatták, lám, mindent jól tesz. Boldogan fogadták, amit tettem értük. De ennyivel meg is elégedtek. Tanításomat nem követték, a hatóságok képviselőivel kialakult számtalan összetűzésemben nem emeltek szót értem. Lassanként mind el is tűntek. Így aztán Kaifáséknak, bár egy kicsit tartottak a néptől, nem nagyon fájt a fejük, nem kellett tömeges rokonszenv-tüntetéssel számolniuk, sem attól tartaniuk, hogy tiltakozásul kiürülnek a zsinagógák, vagy nem lesz kinek meggyújtani a Templom áldozati tűzét. De hát megértem az embereket. Amit csináltam, kicsit szebbé, kicsit színesebbé tette az életüket; örültek is neki, hogyne örültek volna. De tévedhetetlen ösztönnel megérezték, hogy egyúttal fenyegetem is az életüket; legalábbis azt, amit ők az életnek tartanak. Miért is tartottak volna velem? Senki sem ellensége önmagának.

8. Jézus megfeddi a jeruzsálemi asszonyokat

Jeruzsálem leányai! Cirenei Simonhoz hasonlóan ti is úgy vonultok majd be a történelembe, mint a részt vevő szeretet mintaképei, akik utolsó útján bátran megsirattak egy ártatlanul elítélt embert, és arról fognak majd beszélni, hogy én megvizsgáltalak titeket. De ti is tudjátok, én is tudom, hogy nem erről van szó. Népünk szokásai szerint a siratóasszonyok hozzátartoznak a temetési menetekhez, s azonkívül a rómaiak engedélyezik is, hogy jámbor asszonyok enyhítsék a kivégzésre hurcolt elítéltei kínjait. A siratóasszonyok dolga az, hogy sírjanak, s egy törőlkendő vagy egy korty ital odanyújtásához nem kell különösebb hősiesség. Még azt is mondhatnám, ravaszul visszaéltetek a helyzettel. Hangos, túlságosan is hangos sírásotokkal tüntettetek a halálra ítélték mellett és Róma ellen, mely brutálisan végez az ellenállási harcosokkal, amint a velem együtt kivégzendő zelóták sorsa mutatja. Persze, énrám csak ráfogták a felségárulást. Mi sem állt távolabb tőlem, mint bármilyen indítékból vagy bármilyen szent cél érdekében fegyvert fogni. Legyen az akár a haza sorsa is. Mégis így bánnak velem. S ha a megszállók így vetik tűzre a zöldellő fát, hogy fognak bánni az elszáradttal? Veletek és gyermekeitekkel. Veletek, akik az áldozatok siratásának ürügyén titokban hitet tettetek a szent háború mellett. Megértem, hogy szabadon akartok élni, és megértem, hogy csak ilyen burkoltan mertek tiltakozni Róma ellen. De sajnállok titeket. Ezért mondom: amíg nem késő addig gondoljatok meg, milyen szenvedélyek fűtenek titeket.

9. Jézus harmadszor esik el a kereszttel

És tanítványaim is benne vannak valamiképpen ebben az elesésben. Ebben a kereszttűtban. Nemcsak Júdás, aki a hatóság kezére játszott, és nemcsak Péter, aki azt sem tudja hogyan határolódjon el tőlem. A többiek is mind, akik elfutottak. Ok, akik legszűkebb baráti körömhöz tartoztak. De a tágabb körbe tartozók is. Akik nem árultak el, nem tagadtak meg és nem futottak el. De meg sem vallottak. Ki sem álltak értem, vagy csak ideig-óráig, míg igazán forró nem lett a talaj. Ámbár, ami azt illeti, megértem őket. Fialalok; előttük az élet. Vagy már nem is annyira fiatalok, de feleségük van, családjuk van. Miért rohantak volna vesztükbe egy ilyen álmodozó kedvéért? Pusztá, eszmékért, melyek amúgy sem valósulhatnak meg soha? És különben is, mit érhetek volna el azzal, ha kiállnak és azt mondják, nézd, Kaifás nézd Pilátus, mi is itt vagyunk! Ez az ember a mi barátunk, mi hozzá tartozunk. Mi tudjuk, hogy ártatlan. De ha mégis elveszejtéd, ölj meg minket is! Mire mentek volna ezzel? Pilátus nem széplélek, egy tucattal több vagy kevesebb kivégzett felségáruló, az ő szemében nem oszt és nem szoroz. S ha lettek volna ötvenen? Vajon vállalja-e Pilátus akkor is a tömegmészárlást, és kockáztatja-e azzal a valódi népfölkelést? Nem jutott volna-e Kaifás okfejtésének ellenkezőjére mondván, inkább fusson ez az egy ember, mint hogy fellázadjon a provincia? De lám,

meg a Koponyák hegyen is álmodozom. Tényleg nem csodálkozhatom, hogy már egészen egyedül vagyok.

10. Jézust megfosztják ruháitól

Megértem hogy ennek is így kellett lennie. Hogy az emberi közösség végül is mindenemtől megfoszt és teljesen kivet magából, ahogy ezt pontosan és félreérthetetlenül jelképezi a lemeztelenítés. A jelkép után persze mindjárt jön majd a valóság is amikor odaszögeznek a keresztgerendához, aztán a magasba emelnek. Lábam se érje a földjüket! Hogy is járhattam volna másképp? Az emberi léleknek törvényei vannak, ahogy az emberi együttélésnek is megvannak a maga törvényei. Évezredes, évtízezredes megszentelt törvényei. Hogyan is képzelhettem, hogy jövőnk majd én, fittyet hányok ezeknek a törvényeknek, feje tetejére állítom mindazt, ami az emberek szemében szép, és jó, és szent ők pedig boldogan követnek, és lelkesen a fejük tetejére állnak? Hogyan is hittem hogy a kézzelfoghatótól, a megehetőtől, az elfogyaszthatótól föl fognak emelkedni a szellem ritka levegőjű magaslataira; hogy a minél többet szerzés helyett egyszer csak a minél többet ajándékozást fogják vonzónak találni' hogy a saját biztonságuk megteremtése és növelése helyett odafordulnak a határt nem ismerő önsajnálattal helyett majd megsajnálják bajban lévő embertársaikat; hogy a pusztaság létezésénél többre fogják tartani a tartalmas és értelmes létezést? És végképp hogyan várhattam el, hogy lehetségessé váljon a lehetetlen, és természetesen tartásuk a természetellenest: hogy semmibe vegyék a halált? Hogy megértsék: halál nincs, mert amit ők annak tartanak, az csak a halál látszata, átmenet, pászka, belépés az élet teljességébe.

11. Jézust keresztre feszítik

Sintérmunka, amit csináltok. Híretekhez méltóan brutálisak vagytok és könyörtelenek. És szakszerűek. Rutinosak. És kellően közönyösek. Ha majd végeztetek testvériesen megosztotok ruháimot, melyek szokás és jog szerint megilletnek titeket; jól is jön egy kis kiegészítés a nem túl fényes zsold mellé. Egybeszótt köntösömre meg majd sorsot vettek, ebből ne legyen harag. Aztán leheveredtek a földre, s őriztek engem meg a másik kettőt, kockázással is mulatva az időt. Sokan azt gondolják rólatok, szörnyetegek vagytok. Ti azt mondjátok, ez is csak egy szakma. Az embernek valahogy meg kell élnie. És mit csináljon az ember, ha nem ért máshoz, csak a gyilkoláshoz? Különben is. Szép, nem szép ezt is meg kell csinálnia valakinek, amíg az emberek a felséges császártól az utolsó rabszolgáig úgy gondolják, hogy a világban rendnek kell lennie. Ha így gondolják, ne legyenek finnyások akkor se ha olykor-olykor néhány csont törik, s egy kis vér folyik. Vagy éppen sok... De azt hiszem, én meg tudlak érteni titeket. Bar nem ismerem éltetek történetét, nem nehéz elképzelnem, hogy miután elhagytátok anyátok méhét - vagy már előbb is? -, annyi brutalitás és könyörtelenség ért titeket, testben-e vagy lélekben, egyre megy, vagy legjobb esetben is annyi közöny, annyira nem számított senkinek, vagytok-e vagy sem, s ha igen, kik is vagytok, olyannyira csak a hétköznapi rutin tárgyai voltatok, hogy nincs mit csodálkozni azon, ha felnővén ide jutottatok.

12. Jézus átadja Atyjának az élet lehetétét

Itt vagy hát karnyújtásnyira, te, akit úgy hívnak halál! Téged sem nehezebb megértenem, mint bármi mást, vagy bárki mást. Te is csak egy vagy a végtelen élet számtalan jelensége közül. Nem vagy kevésbé természetes és szép, mint születés, első önálló lépéseink, vagy az első rügyek a fűgafán, a mandula korán kibomló szirmai, a madarak hajnali dalai, a gránátalma ízei, a sajtóból kicsordogáló must kéksége a kiscsikók rohangászása a tavaszi fűvön, a bárányfelhők - vagy felhőbárányok? - kergetőzése az égen, a kisgyerekek másvilágot tükröző tekintete és magafelejtő játéka az ifjúság ereje, vágyai és reményei, a szerelem, a társra találás és az ölelés, a tavon ringó halászbárka, a gyalupadról röpködő faforgácsok, a műhelybe behallatszó gyereksírás, a jól illeszkedő iga és a kézre álló kapanyél, birkáink bőséges szaporulata; a tűzhely lángjai és a készülő vacsora illata, a szívet vidámító kancsó bor, az alkonyi beszélgetés a szomszédból idehallatszóló lant pengése, az elülő tyúkok, a kezdődő éjszaka neszei, ikertestvéred: az alvás, aztán az újra felkelő nap, az újakezdődő gondok és fájdalom a ránk törő, majd megintcsak továbbálló betegség, az eszelősök borotvaél-tánca valóság és képzelet között, gyerekeink eltévelyedése, a csapdába esett nyulak szemében a megtört fény, a

galileai tenger háborgása vagy az évi termést elverő jégeső, a rablók késének villanása és nyomában a rekedt sikoly, a magukra hagyott öregek vállának tétova megereszkedése, a sirba szállók szemsugarának utolsó pászta s a tüdejükben rekedt búcsúsóhaj...

13. Jézust leveszik a keresztről

Ti persze most mind azt gondoljátok, halott vagyok. Nem baj. Mozdulatlanságom mögött én látlak, hallak titeket. Téged is, József, téged is, Nikodémus! Kicsit későn kaptatok ugyan bátorságra, de ne gondoljátok, hogy ezt nem tudom értékelni. A kevés is valami. Mint ahogy azt is megértem, miért csak most vállaljátok a közösséget velem. Nem könnyű a gazdag, tekintélyes emberek helyzete különösen, ha vezető testületek tagjai. Annyiféle elgondolásra, emberre, ügyre és érdekre kell tekintettel lenniük, ha tetszik nekik, ha nem! Sajnos nem engedhetik meg maguknak azt a fényűzést, hogy a szívükre hallgassanak. Hova is jutnának, ha komolyan vennék egy ágrólszakadt vándortanító első pillanatra szépnek tűnő, ami annál valószínűbb elképzeléseit, már ami a szegények fölkarolását, a vagyon megosztását, a feltétlen megbocsátást, az erőszak elvetését a kiváltságokról lemondást - úgymond a testvériséget illeti? Kiesve megszokott helyükről és szerepükből, hogyan is élhetnének a megszokott életszínvonal alatt, a megszokott barátok és társadalmi kapcsolatok nélkül, a megszokott megbecsülés és tekintély híján, a megszokott biztonságot nélkülözve? Kitehetnék-e mindennek családjukat, gyermekeiket? Nem is szólva arról, kiszolgáltatathatják-e a rendezett emberi közösséget a tervszerűtlenségnek a hozzá nem értésnek a céltalanságnak, az egymásnak ellentmondó elképzelések tömegének, a kiszámíthatatlanságnak, a létbizonytalanságnak? A káosznak. Vállalhatnák-e mindezért a felelősséget?

14. Jézust sirba fektetik

Eltemettek, és ez is érthető. Bár korántsem magától értetődő. Szerencsém volt. Sürgette őket a szombat, le kellett venniük a testeket. Különben, ki tudja, talán a sakálók és keselyűk gyomrában kötöttünk volna ki. És szerencsém volt, hogy József elkérte a testemet, különben alighanem engem is csak behajítottak volna egy gödörbe. Így azonban, ha - kissé kapkodva is -, de eltemettek, szokás szerint. Mármint az előkelő, gazdag József családjában dívó szokás szerint. Bizony, nem hiába mondják, hogy a szokás nagy úr. Talán a legnagyobb? Hiszen, ahogy láttam, az embereket leginkább szokásaik vezérik. Az örökölt, közös szokások, meg a maguk egyéni kis szokásai. Szokásból dolgoznak szokásból szórakoznak, szokásból házasodnak, szokásból szülnék és nevelnek gyerekeket, szokásból járnak a zsinagógába vagy kerülik el azt, ki-ki a maga szokása szerint. Szokáshól gyűlölködnek, mert megszokták, hogy bizonyos helyzetekben úgy szokás s néha már-már azt hittem, örülni is csak szokásból örülne, mert más helyzetekben meg azt diktálja a szokás. Persze a szokások változnak, de ezt nemigen veszik észre, mert pillanatnyi szokásaikat mindig természetesnek tartják, nem kevésbé, mint amennyire természetellenesnek mások sorkásait; így aztán szokásaik miatt csaknem mindig mindenki hadban áll a másikkal. Ami engem illet, kiléptem szokásaikból. Ahogy gondolkodni szoktak, ahogy beszélni szoktak, ahogy cselekedni szoktak. Eleinte csodálkoztam ellenségességükön. Most már nem csodálkozom, hogy szokásuk szerint eltettek láb alól.

15....

Itt vagyok most még két világ határán. Amim volt, már nincs, amim lesz, még nincs. Amim van, az csak a megértés. Megértem, hogy Pilátus több okból is úgy gondolta, nem kockáztathat egy zendülést. Megértem, hogy Kaifás felelősnek érezte magát népe hitének tisztaságáért. Megértem az írástudók becsvágyát és büszkeségét. Megértem anyám álmait és csalódottságát, megértem szenvedéseit. Megértem, hogy Simon élni akart, hát nem okoskodott és nem finnyáskodott. Megértem az ismeretlen asszonyt, hogy szívében utat engedett a jóságnak. Megértem népemet, hogy csak az kellett nekik tőlem, ami megnyihette sorsukat. Megértem a jeruzsálemi asszonyok szabadságvágyát és ravasz tüntetését. Megértem tanítványaim röghöz kötöttségét, s hogy nem rohantak a falnak furcsa almaimért. Megértem a kivégző osztag hideg brutalitását közönyükben a kristályos kétségbeesést. Megettem József és Nikodémus kényelemföltétet, de késői bátorságukat is. Megértem a természet törvényeit, és megértem az emberi közösség

törvényeit, megértem meg a szokásaikat is. Mindet megérték és mindenkit megérték.
Megértem az életet. És megértem a halált.

Vajon megért egyszer majd engem is valaki?

Vagy te értesz engem, Atyám?

Istenem, Istenem! Miért hallgatsz?

Forrás: Érted vagyok - Elmélkedés - 2000. április
dugo@szepi.hu